

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET LAPJA

ALAPÍTVÁ:
1862-ben

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

1992. MÁRCIUS
CXXVII. évfolyam

A tartalomból

*Válaszolt a miniszterelnök
65. oldal*

*Soha nem voltak olyan rossz
viszonyban erdészek,
természetvédők és erdőtulajdonosok,
mint manapság
66. oldal*

*Mi lesz veled, Szigetköz?
76. oldal*

*50 000 Ft magánadomány
„Az év erdésze” díj alapításához
84. oldal*

*Bánya, kohó és erdőmérnök hallgatók
50 éves találkozója
89. oldal*

Erdészeti Lapok
Az Országos Erdészeti Egyesület
folyóirata.
CXXVII. évfolyam 3. szám
(1992. március)
HU ISSN 1215-0398

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság. **Tagjai:** Agócs József, Apatóczy István, dr. Balázs István, Barátossy Gábor, dr. Bartha Dénes, Bolla Sándor, dr. Bondor Antal, Bús Mária, Gencsi Zoltán, dr. Gőbölös Antal, Gyöngyössy Péter, dr. Járasi Lőrinc, dr. Kárpáti László, Kertész József, Korbonszky Kazimírné, dr. Kovács Mátyás, ifj. Páll Miklós, Pápai Gábor (a bizottság elnöke), Rakk Tamás, dr. Sonnevend Imre, dr. Szikra Dezső, dr. Szodfridt István, Varga Béla.

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR

TERVEZŐSZERKESZTŐ: SÁGI MARGIT

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.
 Telefon: 2016-293

Felelős kiadó: DR. SÉBOR JÓZSEF, a Monteditio KFT ügyvezető igazgatója. Kiadóhivatal: 1075 Budapest, Tanács krt. 5/a.

Telefon: 1412-890, 1325-186.

Nyomdai munkák: Monteditio KFT nyomdaüzeme, Budakeszi. Felelős vezető: Hegyi Ferenc.

Munkaszám: 1992-0010

A kézirat lezárva: 1992. március 9.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. — 1900 — közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 30,- Ft. Előfizetés fél évre: 180,- Ft, egész évre: 360,- Ft. Megjelenik havonta. Külföldön terjeszti a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, 1389 Budapest, Pf.: 149.

Az évi előfizetés ára: 10 USD.

СОДЕРЖАНИЕ

Коллвентц Э.: Замечания к проекту Лесного кодекса	67
Фюрер Э.: Международный симпозиум по загрязнению воздуха в Венгрии	71
Редей К.: Анализ хода роста в акациевых насаждениях	72
Барта Д.: Тополь белый или серый?	74
Болла Ш.: Что ждет тебя Сигеткез?	76

TARTALOM

ERDÉSZETI POLITIKA

Válaszolt a miniszterelnök	65
Gyöngyössy Péter: Kis magyar moratórium	66
Dr. Kolwentz Ödön: Megjegyzések és néhány javaslat az erdőtörvény-tervezethez	67

ERDÉSZETI KUTATÁS

Dr. Führer Ernő: Nemzetközi munkaértekezlet Zalában a levegőszennyeződés erdőt károsító hatásairól	71
Dr. Rédei Károly: Növedékelemzések akácállományokban	72
Dr. Bartha Dénes: Fehér, vagy szürke nyár?	74

A HOLNAP KÉRDÉSE

Apatóczy István: Észvesztő...	75
-------------------------------	----

TERMÉSZETVÉDELEM

Bolla Sándor: Mi lesz veled, Szigetköz?	76
Vértessy Sándor: Szigetköz végnapjai ERDŐKERÜLŐBEN	82
Bemutatjuk Henter Pált, a vállalkozót	84
Dr. Bartha Dénes: Hazánk védett fa- és cserjefajai XI.	85
Dr. Tácsikné Fekete Anikó: Erdei oktatás Észak-Rajna-Vesztfáliában	86
Wentzely Dénes: Zalaszántai bújosók	87
Dr. Lengyel György: Bányász-, kohász-, erdészetalálkozó	89
Dr. Szász Tibor: Levél Kanadába	91

GYÖKEREINK

Rácz Józsefné dr.: Az erdőrendezés magyar nyelvű szakirodalmáról	92
--	----

KÖNYVESPOLC - EGYESÜLETI HÍREK 94

INHALT

Dr. Kollwentz, Ö.: Bemerkungen zu dem Forstrechtsentwurf	67
Dr. Führer A.: Internationale Luftverunreinigungschaden Konferenz in Ungarn	71
Dr. Rédei, K.: Wachstumsuntersuchungen bei Robinien	72
Dr. Bartha, D.: Weiss- oder Graupappel?	74
Bolla, S.: Was wird im Donauinselgebiet geschehen?	76

CONTENTS

Kollwentz Ö.: Remarks on the Forestry Bill	67
Führer E.: International symposium on damage of air pollution in Hungary	71
Rédei K.: In crement analysis in black locust stando	72
Bartha, D.: White or Grey poplar?	74
Bolla S.: What will be with Szigetköz?	76

Antall József úrnak, a Magyar Köztársaság Miniszterelnökének

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Egyesületünk vezetése az elmúlt évi személyes meghallgatásunk óta, ismét bizalommal és támogatást kérő reménykedéssel fordul a Miniszterelnök úrhoz.

Ennek oka a rendszerváltozás folyamatában szakmánk területén fellépő kedvezőtlen jelenségek miatti aggodalom.

Tudomásunkra jutott, hogy a kormányzati munka elmúlt időszakának áttekintése során a kormány foglalkozik az erdészeti ágazat helyzetével is. Az ezzel kapcsolatos esetleges kormányzati döntés elősegítése érdekében készítettük el állásfoglalásunkat.

Az erdészet területén sajnos az elmúlt másfél év során az esetenkénti pozitív eredmények ellenére sem sikerült sok kedvezőtlen szakmai folyamatot megállítani. Ennek véleményünk szerint legfőbb oka az erdészeti ágazatirányítás jelenlegi helyzetéből adódik.

Az erdészeti, és ezen belül az államerdészeti igazgatás kezdetét Magyarországon az első két kamarai erdész kinevezésének idejére, 1564-re lehet visszavezetni, akiknek ügykörét részletes erdőrendtartás szabályozta.

Ebből a szerény kezdetből alakult ki a két világháború közötti és az 1945-ben létrehozott jól működő államerdészeti szervezet (MÁLLERD), amelynek teljes kifejlődése az utolsó kétszáz évre tehető. Ez a szervezet korábban mindig az összes állami tulajdon igazgatását ellátó egyetemes szervezethez tartozott. Főhatósága előbb az udvari Kamara, a parlamenti kormányforma behozatala után pedig a pénzügyminiszter volt.

A mezőgazdasági teendők az erdőgazdasági teendőket sokszor háttérbe szorították, és a közös kezelés egyéb hátrányai miatt a kincstári erdők kezelését a többi állami tulajdon kezelésétől már több mint száz éve (1881. január 1-jétől) elkülönítették és önálló erdészeti igazgatási szervre bízta, országos főerdőmester vezetésével. Felügyeletét ettől kezdődően a mai napig a földművelésügyi miniszter látta el. A területi vezetést, ellenőrzést 1881-től kezdve az elnevezésében változó, de hatáskörében azonos erdőigazgatóságok, főerdő-

hivatalok stb. látták el, a területi kezelés szervei pedig az erdőgondnokságok (erdészetek) voltak. Az állami erdőfelügyelet ezzel párhuzamosan a Mária Terézia által kiadott Erdőrendtartás alapján fokozatosan alakult ki a mai formára.

Az erdészeti és ezen belül az államerdészeti igazgatás 1949-től (a MÁLLERD megszűnésétől) tíz nagyobb és számos kisebb, általában rosszul sikerült átszervezésen esett át, a legutolsó kettőn 1990-ben, illetve 1991-ben.

Az igazgatás állandó instabilitása és az államerdészeti (kincstári) rendszer 1949. évi megszüntetésének eredményeképpen az erdészet a rá háruló társadalmi, szakmai elvárásoknak igazán maradéktalanul sohasem tudott az elmúlt 40 év során eleget tenni. Sajnos az utolsó két rosszul sikerült átszervezés az erdészeti igazgatás maradék autonómiáját is tönkretette és katasztrofális helyzet felé sodorja a magyar erdészetet és erdőgazdálkodást. A magyar erdők sorsát hosszú távra meghatározó intézkedések a jelen időszakban a szakterületen kívülről jövő gazdasági, társadalmi, politikai, és nem szakmai döntéseitől függenek.

Ezért kérjük a Miniszterelnök urat, hogy az erdészeti szakközön-ség kérésére támogassa a történelmi fejlődés során kialakult önálló erdészeti igazgatási szervezet (Országos Erdészeti Hivatal) felállítá-sát, felelős erdész szakember vezetése alatt.

Az ország erdőterületének kétharmadát, de a természetszerű er-dők zömét kitevő állami erdők vonatkozásában pedig létre kellene hozni a tényleges tulajdonosi jogokat gyakorló Állami Erdők Va-gyonfelügyeleti Kollégiumát. Ezzel összefüggésben alakítható ki a korábbi hazai és nyugat-európai mintára az államerdészet új szer-vezete.

Kérésünk megértő támogatását remélve,
az Országos Erdészeti Egyesület nevében mély tisztelettel:
Budapest, 1991. szeptember 23.

Barátossy Gábor Schmotzer András
főtitkár elnök

Tisztelt Elnök úr!

Tisztelt Főtitkár úr!

Mindenekelőtt köszönöm levelüket, amellyel eljuttatták hozzám az Országos Erdészeti Egyesület állásfoglalását az erdészeti igazgatás és az erdőgazdálkodás átalakulásával összefüggésben.

Az elmúlt hónapokban dolgozta ki a kormány – egyebek mellett – a privatizációs stratégia rendszerének továbbfejlesztését, illetve januárban került sor a szövethatározatokkal kapcsolatos jogszabályok elfogadására. Ezek az intézkedések a hazai erdőgazdálkodás egészére is kihatnak, így most nyílt lehetőség arra, hogy az állásfoglalásukban felvetett kérdésekre visszatérjek.

Mélyszélesen egyetértek azzal az értékeléssel, hogy az erdőnek – nem elhanyagolható gazdasági: jövedelemtermelő, munkaerőt foglalkoztató stb. szerepe mellett – elsősorban a legszélesebb értelemben vett közfunkciót betöltő hivatása van, és mint sajátos „világörökség” folyamatosan megújítható, sőt megújítandó.

A kormány messzemenően támogatja az Egyesületnek és a hivatásukat értő és szerető erdésztársadalomnak azokat a megalapozott törekvéseit, amelyek az erdőgazdálkodás megújítását, korszerűsítését szolgálják. Ennek során nyilvánvalóan indokolt figyelembe venni az erdőnek a fentebb említett – és semmi máshoz nem hasonlítható – különleges funkcióját, és mindezen sajátosságokat kell integrálni az új társadalmunk alapját képező, a magántulajdonra épülő piacgazdaságba.

Javasataikat a folyamatban lévő előkészítő munkálatok során hasznosítani fogjuk. A konkrét intézkedések – szervezeti, igazgatási, jogalkotási stb. – kidolgozása során a Földművelésügyi Minisztérium és a kormány természetesen számít észrevételeikre, véleményükre.

Meggyőződésem, hogy az erdőgazdálkodásban dolgozók közismert hivatásszeretete – amely az elmúlt évtizedek során is képes volt szakmai szuverenitását megőrizni – meg tudja teremteni a jövőt is szolgáló erdőgazdálkodás alapjait.

Köszöni:

(Antall József)

Budapest, 1992. február 17.

KIS MAGYAR MORATÓRIUM

Valószínűleg sok negatív tapasztalat s kellőképpen elvakult jószándék vezette azokat a személyeket, akik az új magyar demokrácia lehetőségeivel élve összelob- bították a fokozottan védett területek fahasználati mora- tóriumát. Bizonyára vannak területek az országban, ahol az erdőkért való aggodást kiváltó okok indokolják azt a célt, amit a jogszabály kiigazító kiűztek.

De átgondolták-e, hogy a fokozott védettség nemes státusát milyen területek kapták? Tudják-e, hogy ebbe a kategóriába rengeteg olyan terület is belekerült, amely nem tartalmaz olyan értéket, ami miatt annak fokozott védelme önmagában indokolt lenne? A védettség eme fokozatát olyan területek is megkapták, ahol erre a puffertóna-szerep, a tömbösítés, vagy természetvédelmi presztízssokok (avagy: „ide nekem minden területet!”) vezettek. Így fokozottan védettek lettek egyes monokultúrák is. Nemesnyárasok az Alföldön, fenyvesek az Őrségben.

Azt is tudni kell, hogy erdeink csekély százaléknál kispaszti erdő, s néhány ritkaságszámba menő próbálkozás (szálatölőerdő-kísérletek) kivételével vágásos erdők, azaz erdőrésztelenként egykorú állományok, s így erdőrésztelenként azonos nevelővágást, bontóvágást és végvágást kívánnak. (Hogy ez jó-e így, az más lapra tartozik.) Tudomásul kell venni, hogy ha egy vágásos erdőben, kivált monokultúrában, nem végzik el a soron következő nevelővágást, akkor az szép csendesen tönkremegy. Összetöri a hó, kidönti a szél, megeszi a szű stb. Arról jobb nem is beszélni, hogy mi történik akkor, ha egy fokozatos felújítógázra üzemtervileg előírt bükkös erdészét végre az a ritka szerencse éri, hogy sorozatos bűjtölés, imádkozás, s erdőisten összes táncának eljárása után, végre, sok év után, tényleg bőséges makktermés-áldásban részesül. (...)

Gondoltak-e vajon arra a jogalkotók, hogy van kis országunknak olyan fokozottan védett területe, ahol az egy tömbben lévő mintegy 2000 ha erdőnek csaknem fele paraszti magántulajdon, ill. birtokossági társulatok kezében van, s az évi favágás az itt lakóknak létkérdés? A jórészt politikai okokból meghagyott magánerdő a múlt rendszerben kurizózum volt. A szakoktatás nem foglalkozott vele, s az állami erdőgazdálkodásra kiépült tervezői szisztéma és erdőfelügyelői gyakorlat (a természetvédelmiről jobb nem is beszélni) pedig igazában

nem tudott vele mit kezdeni. Az évek folyamán gyakran terjedt el a hír, hogy államosítják, elveszik az erdőket. Ilyenkor persze vágta mindenki, ahol érte. Az eredmény: kizsárolt erdők. A moratórium ugyanezt fogja előidézni. Nincs az a helyi erdész vagy természetvédelmi őr, aki hajlandó egy büntető eljárás kapcsán a falu haragját magára vonni akkor, amikor a téli tüzelő a tét.

Csupán zárójelben jegyzem meg, hogy a vágásos erdőkre kialakult fogalomrendszerünk (véghasználat, felújítógáz, nevelővágások) nehezen húzható rá a kispaszti szálatölőerdőkre.

Az országgyűlés határozatát a kormány végrehajtási utasítással gyúrta, ráhárítva a felelősséget a természetvédelem helyi szakembereire, egymásra haragítva erdészt, természetvédőt, erdőtulajdonost.

Szegény erdők, ha tudnák...! Szegény régi erdőmes- terek, ha látnák ezt...! Elsőz jön az erdőrendező. Na- ponta lezötykölődik vidékre, a néha több száz kilomé- terre lévő tervezendő területre. Természetesen mindezt üzemanyag- és környezetkímélő UAZ márkájú gépkoc- sival. Aztán az egyeztető tárgyalások miatt még egy- szer megteszi ezt az utat a felügyelő, a gazdálkodók és a természetvédők hosszú konvojától kísérve. Ha valaki nem ér rá az érintettek közül, akkor külön-külön is újabb látogatások színhelye lesz az érintett erdő. Végre nem kevés idő-, pénz- és benzináldozatok árán megszületik az erdőterv az érintettek jóváhagyó aláírá- sával. (...)

Aztán elkövetkezik a nagy nap. Az éves fakitermelési tervek felülvizsgálatának ideje. Moratórium, újabb ki- szállások, bizottsági szemle. Idő, pénz, benzin stb. Hiá- ba a sok szakmai érv, a törvény az törvény. (...)

Tipródhat a helyi természetvédelmi szakember, meg ha van benne egy kis jó szándék, meresztgetheti a szemét, hátha felfedez a nudum lucifialosban, a sötét- ben fehérítő hó között, néhány szál száraz védett nö- vénykét, s akkor (persze, ha elég bátor ehhez) feloldhat- ja a tilalmat, s a boldog erdészek elvégezhetik azt a fránya tisztítást. (...)

Máris eljutottunk a természetvédelem egyik nagy el- lentmondásához: a statikus, az élő rendszerek valamely objektumát, s valamely időhöz tartozó állapotát konser- válni akaró szemlélethez. Könnyű kimondani valamiről, hogy meg kell őrizni. Ez a gondolkodás nem vesz figye- lembe sem gazdálkodást, sem szukcessziót, sem evo- lúciót.

Örvendetes, hogy lesznek őserdőink, mert az tiszta ügy. Ott az élő szervezet, a rendszer működésének lehetővé tétele a cél.

Soha nem voltak olyan rossz viszonyban erdészek, természetvédők és erdőtulajdonosok, mint manapság. Ez a törvény olyan, mint egy bizalmatlansági indítvány. Gazdálkodónak, erdőfelügyelőnek, rendezőnek és ter- mészetvédőnek egyaránt. Ráadásul a törvénynek meg- van az a morális, kellemes hatása is, hogy mindenki úgy érzi, átvették; hogy belekoptek a leveisébe. (...)

Gyöngyössi Péter

Kémiai szerek alkalmazása a gyantatermelés növelésére

70-80 éves erdeifenyő-törzsekbe Reglone készítményt fec- kendeztek (Diquat hatóanyag), aminek következtében a törzsek alsó 6 m-es szakaszának gyantatartalma 3-6-szorosára növeke- dett. A gyantatermelés a befecskendezést követő második évben volt a legerőteljesebb, később csökkent. A kísérlet folyamán több készítményt is kipróbáltak. Fitotoxikus hatást nem tapasztaltak.

(Lesnietvi 1991. 4-5. nyomán
ref. Szemeréy Tamásné)

DR. KOLLWENTZ ÖDÖN

Megjegyzések és néhány javaslat az erdőtörvény-tervezethez

Az 1961. évi VII. törvény, az ún. „szocialista erdőtörvény” nagy része már elavult, ezért kell örömmel üdvözölni azt, hogy egyesületünk a legújabb erdőtörvénytervezetet a választmány tagjainak és a helyi csoportoknak megküldte. *Sajnálatosnak tartom, hogy nem minden egyesületi tag juthatott a tervezet-hez, ami miatt az Erdészeti Lapokban szakmai vita nem alakulhatott ki.* Öröndetes volna, ha a törvénytervezettel kapcsolatban erős szakmai vita alakulna ki.

A törvénytervezet az erdőgazdálkodás minden ágával foglalkozik. Maradtak azonban még olyan kérdések, amelyek törvényi szabályozást igényelnek, olyanok, amelyek elhagyhatók volnának, végül olyan rendelkezések, amelyek helyesbítést, illetve pótlást igényelnek.

Előljáróban még meg szeretném jegyezni, hogy az erdőfelügyelőségek munkájának ellenőrzésére és irányítására *országos erdőfelügyelő státus* felállítását javaslom abból az elgondolásból, hogy a testületnél esetleges minisztériumi változás zavart ne okozzon.

Úgy vélem, hogy az erdőgazdónoki és az erdőfelügyelői munkakörökből a *középfokú képesítésű erdészeket* (erdész-technikusokat) nem kellene kizárni, mert ezek között vannak kivételes szakmai tudással, szervezési képességgel és szorgalommal rendelkezők, akik komoly szakmai vizsgák letételével a szakmánál a megkívánt elismerést és tekintélyt ezzel biztosíthatnák maguknak.

A közös erdőgazdálkodás formái között az *erdőszövetkezeteket* is el lehet képzelni, mint olyanokat, amelyeknél az erdő a tulajdonos néven marad.

A *pénzbüntetés nagyságának* megállapítását javaslom nem forintösszegben, hanem a mindenkor legnagyobb címle-

tű váltópénz és bankjegy függvényében. Végül meggondolandó volna, hogy az erdővel kapcsolatos *természetvédelmi rendelkezéseknek* nem az erdőtörvényben volna-e a helye?

Közelebbről az erdőtörvénytervezettel kapcsolatosan:

- I. *Vitatkozni* lehetne azon, hogy az erdészeti alapfogalmak értelmezése törvénybe való-e? 5. § (2-6), 65. § (1-8).
- II. *Nem igényel törvényi szabályozást:*
 1. A vágástéri hulladékok égetése és a javafák kivágásának a tilalma, mert a munkák szakszerű elvégzése elemei szakmai követelmény; 57. § (4), 28. § (2).
 2. Az erdőtervek érvényességi-, felülvizsgálási- és megújítási ideje. (Nem tartom kizártnak, hogy – talán nem is a nagyon távoli jövőben – a hosszú vágásfordulójú fajoknál 20, és csak a rövid vágásfordulójúaknál lesz 10 év az erdőtervek érvényességi ideje, revíziójuk a 10., illetve 5. évben) 19. § (3).
 3. Az erdősítések befejezésének ideje. (Ez a fajokon kívül a genetikai talajtípus és a klimatikus tényezők függvénye. Ennek a megállapítása miniszteri rendelettel történjék.) 27 § (2).
 4. Az alkalmazottak egyenruhaellátása. (Ez ingyenesen csak a kerületvezetők részére indokolt.) 80. § (1).
- III. *Indokolatlannak tartom* az erdő meghatározásában a 0,15 ha-os területi határértéket. 0,1 ha az a területnagyság, ami egyrészt a kataszteri térképeken még jól ábrázolható (a földmérésnél ezeket annak idején felmértük, térképre hordtuk, külön helyrajzi számot és „E” jelzést kaptak!), másrészt erdei mikroklima is kialakulhat.

IV. Az erdőtörvénytervezetnél a következő *helyesbítések*et tartom szükségesnek:

A törvénytervezet szerint:

12. § (3-5) az erdőtervek érvényességének és felülvizsgálatának idejét szabályozza
26. § (2) „A mesterséges felújításokat, valamint természetes felújítás esetén végvágás után a nem megfelelő tőszámú természetes újulatokat a természetni kívánt fajok szaporítóanyagának ültetésével kell pótolni.”
27. § (2) Az erdőfelújításnál az egyes fajokkal való erdősítés befejezési idejét írja elő:

<i>felújítványnál</i>	<i>végvágás után</i>
T-nél	10 éven belül
egyéb fajoknál	6 éven belül
tarványnál:	
KST, KTT-nél	10 év
A, É, NY, FÜ	6 év
egyéb fajoknál	8 év
28. § (2) „A nevelővágások (tisztítás, gyérítés) végrehajtása során a javafákat kitermelni nem lehet, az erdő élőfakészlete csak rövid átmeneti időre csökkenhet, a visszamaradó állomány fejlődési lehetőségének és egészségi állapotának javulni kell, az erdei életközösség és az erdő talaja maradandó kárt nem szenvedhet.”
30. § (4) „Az erdészeti szaporítóanyagoknak a begyűjtését, termelését, megnevelését, nyilvántartását, hazai és nemzetközi forgalombahozatalát, illetőleg felhasználását, valamint a magtermő állományok kijelölési rendjét a földművelésügyi miniszter rendeletben határozza meg.”

Helyette javasolt szöveg:

Az erdőtervek érvényességi idejének megállapítására és időközi felülvizsgálatára (revízió) vonatkozó előírásokat a földművelésügyi miniszter rendelettel szabályozza.

Az erdősítéssel kapcsolatos munkák úgy végzendők, hogy azok a kötelezően előírt célállományt biztosítsák.

Az erdőfelújítás és erdőtelepítés befejezésének a kötelező határidejét a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

A nevelővágások közül a gyérítések csak a java- és a kivágandó fák szakszerű kijelölése után hajthatók végre. Erdőtervi elszámolása csak az erdőfelügyelő minősítése alapján lehetséges. Tisztítások csak állandó szakmai felügyelet mellett végezhetők.

Az erdészeti szaporítóanyag termelésének, származásának és felhasználásának, hazai és nemzetközi forgalmazásának az ellenőrzése az erdőfelügyelőség feladata. Az ellenőrzésnél kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a nemesített szaporítóanyag kezelésének, a magtermelő állományokból történő magvak gyűjtésének és felhasználásának.

30. § (5) „A (4) bekezdésben foglalt tevékenységek felügyelete és az állami feladatok végrehajtása a földművelésügyi miniszter által kijelölt költségvetési szerv feladata.”

38. § (2) „A szerkezetátalakítás (leromlott erdőátalakítás) több-
letköltség-fedezéséhez állami támogatást kell nyújtani,
amelynek módját és mértékét a pénzügyminiszterrel egyet-
értésben a földművelésügyi miniszter rendeletben állapítja
meg.”

42. § (2) „A tarvágás részletes szabályait a földművelésügyi
miniszter rendelettel állapítja meg.”

44. § (1) „Erdőben és erdőnek minősülő területen (a további-
akban: erdőben) a vadgazdálkodás az erdőgazdálkodás
szerves része.”

68. § (1) „Termőterületen és földúton csak a talaj arra megfe-
lelő állapotában szabad szállítani és vonszolni. A szállítás
és vonszolás miatt keletkezett, továbbá talajromlást okozó
kerék- és vonszolásnyomokat meg kell szüntetni.”

80. § (1) utolsó két mondata: ...

A kerületvezető erdészti és vadászti irányító szakszemély-
zet; az erdőgondnok és helyettese, erdőőrzési- és vadá-
szati felügyelő, erdőigazgató és szakmai helyettese. A
felsoroltak részére egyenruha és lőfegyver jár.

105. § (1) „Területileg összefüggő erdőt a természetben meg-
osztani csak az erdőfelügyelőség engedélyével és az általa
jóváhagyott terv szerint szabad.”

115. § (3) „A pénzbírság legalacsonyabb összege 100 Ft,
legmagasabb összege... (30 000) Ft. Ha jogszabály bün-
cselekményt értékhátártól függően minősít szabálysértés-
sé, e szabálysértések miatt kiszabható pénzbírság legma-
gasabb összege ... Ft.

V. Az erdőtervezetbe *pótlásként* javaslom:

3. § A törvény hatálya nem terjed ki:

d/ – új pontként: az önkéntes, teljesen saját erőből létesített
erdősítésekre és fásításokra az első kivittől számított
35 évig.

12. § (4) Az erdőtervi előírások megsértéséről szól. Utolsó
mondata után: Az erdőgazdálkodónak ez a magatartása
erdőrendészeti szabálysértés.

13. § Az erdősítéssel kapcsolatos munkákról rendelkezik.

(3) Őshonos és nemesített fafajok alkalmazását rendeli.

A rendelkezésben foglaltak után: Erodált talajokon vég-
zendő erdőtelepítéseknél pionír fafajok alkalmazása le-
hetséges.

15. § Az erdő-életközösségekre hatással lévő tevékenységek-
ről rendelkezik.

Az erdészeti és nemesítési munkák végzése, irányítása,
kezelési munkáinak előírása és időszakos revíziója az ERTI
feladata. A munkáknál különös tekintettel kell lenni az
O.E.C.D.-követelményrendszerre. Ezen munkák költségeit
az állami költségvetésből kell fedezni.

A szerkezetátalakítás (leromlott erdő átalakítása) többlet-
költségének a fedezéséhez állami támogatást csak akkor kell
adni, ha a leromlott állapotú erdő létesítése főhatósági rende-
letre történt, vagy ha az erdő leromlását fapusztulásos beteg-
ség okozta. A gazdálkodás hibájából keletkezett *rontott erdő*
átalakítására állami támogatás nem adható. Ennek jogosságát
az erdőfelügyelő állapítja meg. Az állami támogatás módját és
mértékét a pénzügyminiszterrel egyetértésben a földművelé-
sügyi miniszter állapítja meg.

Tarvágás csak azokban az erdőrészekben végezhető,
ahol:

a/ fafajcsere szükséges;

b/ a termőhelyi viszonyok miatt sikeres természetes felújí-
tás nem lehetséges.

Nagysága sík vidéken az 5 ha-t, hegyvidéken az 1 ha-t nem
haladhatja meg. A tarra vágott terület mellett a fakitermelés
csak akkor folytatható, ha a letarolt területen sikeres első
kivittelű erdősítés történt.

A nagyvad az erdei életközösség szerves része, ezért
életterének védelme és fenntartása csak a terület biológiai
egyensúlyának fenntartásával történhet, ez az erdőgazdálko-
dó feladata. Az egyensúly együttes erdő- és vadgazdálkodás-
sal érhető el.

A faanyagmozgatás (szállítás, közelítés tengelyen vagy
vonszolásal) lehetőleg száraz talajú termőterületen vagy
földúton történjék. Ha kényszerítő körülmények (pl. szállítási
határidő) miatt az anyagmozgatás felázott talajon történik, a
munka befejeztével a kerék- és a vonszolási nyomokat meg kell
szüntetni.

A kerületvezető erdészek és vadászok részére golyós szol-
gálati fegyver és egyenruha jár.

Területileg összefüggő erdő megosztása csak kivételesen
indokolt esetben lehetséges. A megosztást az erdőfelügyelő-
ség javaslata alapján a földművelésügyi miniszter engedélye-
zi.

A pénzbírság legkisebb összege a legnagyobb címletű
váltópénz tízszerese, legmagasabb összege a legnagyobb
címletű bankjegy hússzorosa. Ha a jogszabály bűncselek-
ményt értékhátártól függően minősít szabálysértéssé, a sza-
bálysértések miatt kiszabható pénzbírság legmagasabb ösz-
szege a legnagyobb címletű bankjegy harmincszorosa.

(5) – új pontként: Az erdőben a legeltetés tilos. Ez alól a
tilalom alól csak egészen kivételesen súlyos esetben (pl.
éveken át tartó aszály) adható felmentés. A hosszú
vágásfordulójú erdők 20 évnél fiatalabb állományai-
ban, a vágásérettségi kort 20 éven belül elérő,
továbbá a magtermelő állományokban, végül a 9. § (1)
a, b és h pontjai alatt felsorolt védelmi rendeltetésű
erdőkben eben az esetben sem adható legeltetésre
engedély.

(6) – új pontként: Kavics- és homokbánya, továbbá külszíni
bányafejtés csak bányahatósági és erdőigazgatási,
egyéb tulajdonú erdőknél még a tulajdonos hozzájárulá-
sán kívül erdőfelügyelőségi hozzájárulás is szükséges.

18. § Az erdőtervezés céljáról és az erdőtervek készítéséről
szól.

- (4) – új pontként: Az erdőtervek részére szükséges adatok felvételéről és a tervösszeállításról a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott erdőrendezési utasítás rendelkezik.
33. § Az erdőtelepítés állami támogatásáról és annak elnyeréséről szól.
- (2) – új pontként: Új erdő létesítésére az erdőtelepítésre kijelölt, hatóságilag jóváhagyott (főleg a mezőgazdasági termelésre alkalmatlan) területek szolgálnak. Ezeket az erdőtervekben elkülönítetten „erdőtelepítésre kijelölt terület” címen kell nyilvántartani.
38. § A leromlott állapotú erdőkre vonatkozik.
- (1) – betoldás: Abban a leromlott állapotú erdőben, ahol a faállományt meghatározó mértékben nem a termőhelynek megfelelő fafajok, *vagy rossz alakú sarjállományok* alkotják, a faállományt a termőhelynek, valamint a termesztési célnak legjobban megfelelő fafajokkal kell felváltani.
39. § Az erdei haszonvételekről rendelkezik.
- (5) d/ – új pontként: Az erdőben folytatható vadászlátrol a 46. § intézkedik.
44. § Az erdő- és a vadgazdálkodás szoros összetartozására vonatkozik.
- (1) – a javasolt helyesbítés folytatásaként: ...biztosítható, ezért a vadgazdálkodás az erdőgazdálkodás szerves része. Nagyvadgazdálkodás csak 50 ha-nál nagyobb kiterjedésű erdőkben folytatható.
48. § A vad által az erdőben okozott károkkal kapcsolatos.
- (a) – az egymondatos rendelkezés folytatásaként –: Az erdőben bekövetkezett vadkár mértékét az erdőfelügyelő állapítja meg, amit a vadászatra jogosultak (magán-személyek vagy vadásztársaság) az erdőgazdálkodó részére egyetemlegesen megterítési kötelesek; véleményezés esetén az illetékes helyhatóság képviselőjével végzett helyszíni szemle eredménye a felekre nézve kötelező erővel bír.
59. § Az erdőtüz oltására vonatkozik.
- (1) a/ – a rendelkezés folytatásaként –: ...bejelenteni. *Sürgős esetben a helyhatóság a község lakóit a tűz oltására kirendeli, akik az oltáshoz szükséges szerszámokkal jelennek meg a helyszínen. A tűzoltás vezetője, ha a tűzoltóság kivonult, annak a parancsnoka, egyébként a jelenlevő erdőész.*
62. § (3) A vágásterületen felkészítetlenül visszahagyott faanyag sorsáról szól. Ennek utolsó mondatához pótlást javaslok:
...A tulajdonos az engedély és az erre az anyagra vonatkozó származási igazolvány kiadását a kitermelést követő egy év elteltével nem tagadhatja meg.
69. § Nyilvános közlekedésre nem szolgáló területet, magán-utat igénybe lehet venni a jelen paragrafus szerint. Pótlóan az utolsó mondata után:
A munkálatok folyamán az igénybevevő az igénybevett út és terület állandó karbantartásáról gondoskodni, befejeztével az igénybe vett ingatlanokat eredeti állapotba visszaállítani tartozik.
74. § (2) szövegét az alábbiakban kellene megváltoztatni:
Az erdőgazdálkodás területi, igazgatási, hatósági és e törvényben meghatározott egyéb feladatait az erdőfelügyelőségek látják el. Munkájuknak irányítását és ellenőrzését az országos főerdőfelügyelő végzi, akinek a feladata az erdőfelügyelők kinevezése és áthelyezése is.
75. § (2) szövege az alábbi legyen:
Felelős erdőfelügyelő csak olyan erdőmérnök lehet, aki legalább 5 éves erdőgazdálkodói gyakorlattal és állami erdőszeti szolgálatra jogosító szakvizsgával rendelkezik. Erdőfelügyelőnek kimagasló szakmai teljesítményt és szakutadást bizonyított erdőszettechnikus (középfokú képesítésű erdőész) alkalmazása lehetséges, ha legalább 15 éves erdőgazdasági szolgálattal rendelkezik, a magas szintű szakmai és az erdőmérnökök részére előírt állami szolgálatra jogosító vizsgákat kiváló eredménnyel tette le. A vizsgabizottság összeállításáról és a vizsgákra vonatkozóan a földművelésügyi miniszter rendelete intézkedik.
- (3) Az erdőfelügyelők részére két példányos „vizsgálati könyv”-et kell rendszeresíteni, amelyben észrevételeit, esetleges kifogásait az erdőgazdálkodó részére a tudomásulvétel igazolása mellett megadja.
79. § Az erdőszeti szakszemélyzet alkalmazásáról intézkedik.
- (6) – új pontként: Az államerdőszeti szakszemélyzet szolgálati szabályzatát a földművelésügyi miniszter rendeletileg állapítja meg.
80. § Az erdőszeti szakszemélyzet hatósági jogosítványait tárgyalja.
- (3) – új pontként: A hatósági esküt az elsőfokú erdőrendészeti hatóság előtt kell letenni.
Szövege: Esküszöm az élő Istenre, hogy az erdőgazdálkodás és a természetvédelem érdekeit lekiismeretesen és a közjó érdekében szolgálom, jogosítványommal vissza nem élek, szolgálatomban részrehajlás nélkül, igazságosan járok el. Isten engem úgy segítjen. (Eskü helyett fogadalom is tehető.)
83. § A szakszemélyzet képzéséről.
- (1) utolsó mondata után pótlásként: ...kell képezni. Az erdőszeti szakképzést a földművelésügyi miniszter a kulturális miniszter egyetértésével szabályozza.

Választmányi ülést tartott dr. Csötönyi József tanácsos vezetésével február 11-én a MOSZ Erdészeti Faipari és Vadgazdálkodási Országos Választmánya. Az ülés napirendjén dr. Solymos Rezső c. egyetemi tanárnak és Varga Béla c. egyetemi docensnek egy-egy előadása szerepelt. Ezekben tájékoztatást adtak egyrészt az EGK brüsszeli erdőtelepítési szakértői konferenciáján, másrészt az Európai Erdészek Szövetsége (VEF) kormányzótanácsai ülésén tapasztaltokról.

Mindkettőn kifejezésre jutott, hogy az egyesülés útját járó Európában hatalmas feladatok várnak az erdőszetre. Ezek részletesen majd azokban az egész térséget, valamennyi országot, minden termelő és fogyasztó ágazatot átfogó terület-hasznosítási tervekben fognak megfogalmazódni, amelyeknek készítéséhez most kívánnak hozzáfogni. Részlettervek több helyütt – így néhány évvel ezelőtt már nálunk is – készültek ugyan, de ezek csak helyi érdekeket szolgálnak. Az előadások után élénk vita indult. Kifejezésre jutott ebben, hogy a földtulajdonlás remélhetőleg gyors kialakulásával rövidesen nálunk is nagymértékű erdőtelepítési igény fog fellépni, földjeinek jelentős részét fogja erdőként hasznosítani parasztságunk, amennyiben a telepítés költségére megfelelő támogatást kap. Erre az ágazatirányítás az ülésen sajnos nem sok biztatót tudott mondani, csupán kilátásba helyezte, hogy a területfejlesztést és munkahelyteremtést szolgáló támogatásokkal kapcsolatban keres megoldást. Az ülés ezt nagyra értékelte és a következőket indítványozta:

- új erdőtelepítési programot kell kidolgozni az EK-hoz való csatlakozás megalapozásához;
- profi intézményt létrehíva új, átfogó erdőszeti politikát kell megfogalmazni.

90. § (2) A főigazgatóság feladatait sorolja.
- j/ – új pontként: az államerdészeti alkalmazottak felvétele és áthelyezése, az erdőigazgatóságok vezetőinek kinevezése.
93. § A magántulajdonú erdőbirtokok közös gazdálkodásáról, a következők szerint:
- (1) A természetben összefüggő, 6 ha-nál nagyobb erdőterület résztulajdonosai az osztatlan közös gazdálkodás érdekében erdőbirtokossági társulattá alakulva kötelesek erdejük osztatlan erdőgazdálkodói szakkezeléséről gondoskodni.
 - (2) – új pontként: A községhatárban szétszórta fekvő, 6 hektárnál kisebb területű erdők szakszerű kezelése végett ezek tulajdonosai erdősövetkezet keretén belül közösen gazdálkodnak. Az erdősövetkezetek működési szabályzatára vonatkozóan a szövetkezeti törvény rendelkezései az irányadók.
94. § Az erdőbirtokossági társulatokról rendelkezik.
- (1) Az erdőbirtokossági társulat tagja kizárólag az a természetes és jogi személy lehet, akinek az erdőbirtokossági társulati erdőben tulajdoni illetősége van. Ezek tulajdonközösségben közös gazdálkodást folytatnak.
 - (2) Az erdőbirtokossági társulat megalakítása végett alakuló közgyűlést kell tartani, amelyen a tagok névjegyzékét és tulajdoni illetőségeiket, továbbá az erdőbirtokossági társulat alapszabályát tárgyalják meg és fogadják el.
 - (3) Az alakuló közgyűlést az ideiglenes megbízatású elnök készíti elő, aki a tagok névjegyzékét és az alapszabálytervezetet állítja össze. Ebben a munkában az erdőfelügyelőség köteles közreműködni.
 - (4) Az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét a névjegyzék és az alapszabály-tervezettel az erdőfelügyelőség a földművelésügyi miniszterhez jóváhagyás végett felterjeszti.
 - (5) Az erdőbirtokossági társulat a jóváhagyott alapszabályok szerint köteles működni. Evégett az erdőbirtokosság ideiglenes elnöke által meghirdetett vezetőségválasztó közgyűlésen a vezetőség megválasztásával alakul meg jogilag az erdőbirtokossági társulat.
 - (6) Az erdőbirtokossági társulat megalakulásával a közös erdő és az erdőhöz tartozó minden ingatlan és ingó vagyon az erdőbirtokossági társulatra száll át. Az egyes tagok a tulajdoni illetőségük alapján jogosak a közös vagyon használatára.
 - (7) Az állami ingatlanyilvántartásban az erdőbirtokossági társulat ingatlanaira tulajdonosként a tulajdoni lapra az erdőbirtokossági társulatot kell feljegyezni, feltüntetve rendelkezési jogainak korlátozását. Fel kell jegyezni a társulat tagjainak közös tulajdonjogát.
 - (8) Az egyes tagok tulajdoni illetőségeit az erdőbirtokossági társulat névjegyzékében kell feltüntetni. A névjegyzék a tulajdoni lap melléklete, annak vezetésére az ingatlanyilvántartásra vonatkozó szabályok érvényesek.
 - (9) Az erdőbirtokossági társulatok mint jogi személyek azonban csak olyan jogokat szerezhetnek és olyan kötelezettségeket vállalhatnak, amelyek a tagok érdekében szükségesek, vagy hasznosak. Ezek ellenőrzése az erdőfelügyelőség feladatát képezi.
95. § (1) A tulajdoni illetőség ajándékozási, adásvételi vagy örökösödési szerződéssel átruházható. A tulajdoni illetőség átruházásával, vagy átszállásával az erdőbirtokossági tagság is átszáll a szerző félre.
- (2) A tulajdoni illetőség visszatérő átruházása esetén az erdőbirtokossági társulatot, annak tagját, az államot, az erdőbirtokossági társulat székhelye szerinti települési önkormányzatot a felsorolás szerinti sorrendben előválsági jog illeti meg.

107. § Az erdő művelési ágának engedély nélküli megváltoztatása esetén az erdőfelügyelő felmentést adhat az újraerdősítés kötelezettsége alól – rendelkezik a tervezet.
- (3) utolsó mondata után:
- Az erdőfelügyelőség az erdőgazdálkodásból kivont területtel egyenlő nagyságú területről és annak beerdősítéséről gondoskodni tartozik.
112. § Az erdőben engedély alapján létesítmény elhelyezéséről intézkedik.
- (2) – új pontként –: A 15. § (6) alapján engedélyezett külszíni bányászat befejezésével a területet tereprendezéssel erdősítésre alkalmas állapotba kell hozni. A terület rekultivációs költségei az erdősítés befejezéséig, de legfeljebb 10 évig a bányavállalatot terhelik.
114. § Erdőrendészeti szabálysértést követ el:
- (1) c/ – új pontként –: az erdőgazdálkodó akkor is, ha a jelen paragrafus a/–c/ pontjaiban felsorolt cselekményeket más személy részére engedélyez, vagy megtűr.
115. § Az erdőrendészeti szabálysértések büntetéséről szól.
- (4) – új pontként –: Az erdőrendészeti szabálysértés elévülési ideje 2 év.
121. § Az erdei szabálysértésről rendelkezik.
- (2) – új pontként –: nem követ el erdei szabálysértést, aki a törvény 69. § (3) pontjában meghatározott faanyagot az erdőgazdálkodó tilalma ellenére elszállítja.
- Az előzőekben foglaltakkal kívántam a szakmát szerető és a szakma jövőjét féltő kollégák figyelmét az erdőtörvénytervezetre felhívni, hogy annak alapos megvitatása után olyan tervezet kerüljön az országgyűlés elé, amelynek elfogadása esetén ez a jövő erdőgazdálkodását több évtizeden át lesz hivatva szolgálni.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A dél-afrikai Stellenbosch Egyetem Erdőmérnöki Karának Faanyagismereti Tanszéke pályázatot hirdet ösztöndíj elnyerésére 1 fő Sopronban végzett (III. az 1991–92-es tanévben végző) erdőmérnök és 1 fő faipari mérnök részére az alábbi feltételekkel:

- az ösztöndíj időtartama 1 év;
- az ösztöndíjra csak a legalább középfokú angol nyelvtudással rendelkezők pályázhatnak eséllyel;
- az ösztöndíj tartalmaz minden – a fogadó egyetemnek fizetendő – díjat, valamint étkezési, szállás- és belföldi utazási költséget (egyedülállóknak számára);
- az ösztöndíj témája: ipari és tudományos fejlesztések tanulmányozása a feldolgozott faanyagok v. faanyagminőség területén.

A pályázatokat **1992. április 20-ig** kell benyújtani, az ehhez szükséges angol nyelvű nyomtatvány a rektori hivatalban szerezhető be.

A pályázatok elbírálását az Erdészeti és Faipari Egyetem illetékes bizottsága végzi.
Postacím: Erdészeti és Faipari Egyetem
Rektori Hivatala
9401 Sopron, Pf. 132.